ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкIы

№ 50 (20813)

2015-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

ГЪЭТХАПЭМ и 27-рэ

къыхэтыутыгъэхэр ыкIи нэмыкI къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Нэбгырэ 630-рэ дзэ къулыкъум ащэщт

Гъэтхэ дзэ дэщыгъоу къэблагъэрэм изэхэщэн Адыгеим зэрэщылъыкIуатэрэм, федеральнэ гупчэм къыгъэуцугъэ пшъэрылъхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ шIэгъэн фаехэм ыкIи 2014-рэ илъэсым бжыхьэ дзэ дэщыгъо кампаниер зэрэрекIокIыгъэм изэфэхьысыжьхэм защытегущыIэгъэхэ зэхэсыгъоу тыгъуасэ щыIагъэм тхьамэтагъор щызэрихьагъ Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровым.

Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх республикэм иминистерствэхэм, къулыкъухэм япащэхэр, муниципальнэ гъэпсыкIэ зиIэ къэлэ ыкIи район администрациехэм ялIыкIохэр, дзэ комиссариатым икъулыкъушIэхэр, нэмыкIхэри.

Мы Iофыгъом епхыгъэу къэгущыIагъ ыкIи гухэлъэу яIэхэм къэзэрэуугъоигъэхэр ащигъэгъозагъэх АР-м идзэ комиссариат ипащэ игуадзэу Алексей Санташовым. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, УФ-м зыкъэухъумэнымкIэ и Министерствэ иунашъокIэ Адыгеим щыщ ныбжьыкIэ 630-мэ къулыкъу ахьынэу мыгъатхэ къяджэщтых. ЧIыпIэ зэфэшъхьафхэм ахэр ащэщтых. Къыблэ федеральнэ шъолъырым къыщыублагъэу КъокIыпIэ Чыжьэм нэс. 2014-рэ илъэсым зэхащэгъэ дзэ дэщыгъом зикъыфэбгъэзэжьымэ, анибжьыкIэ къулыкъу ахьынэу къызытефэрэ нэбгырэ мини 3-м ехъу чIыпIэ комиссариатхэм къызэрякIолIагъэхэр, ахэм ащыщэу ныбжьыкIэ 450-рэ дзэм зэращагъэхэр А. Санташовым къыIуагъ. Къулыкъум

кIуагъэхэм япроцент 50 фэдизмэ дзэ-учетнэ сэнэхьат зэрагъэгъотыгъ, нэбгырэ 81-мэ апшъэрэ гъэсэныгъэ яI. Джащ фэдэу дзэ дэщыгъор зэрифэшъуашэу зэхэщэгъэным, ныбжьыкIэхэр ащ фэхьазырынхэм, ащ дакIоу республикэм игъэцэкIэкIо хэбзэ къулыкъухэм, муниципальнэ образованиехэм ыкIи общественнэ движениехэм мы лъэныкъомкIэ язэпхыныгъэ гъэпытэгъэным апае АР-м и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан иунашъокIэ шъолъыр мэхьанэ зиIэ гупчэ агъэпсыгъ. Сыд фэдэрэ лъэныкъокIи ащ ишIогъэшхо къызэрэкIорэр къэгущыIагъэм къыхигъэщыгъ.

Дзэ къулыкъум зыщызыдзыещтыгъэ нэбгыри 179-рэ зыдэщыIэхэр дзэ комиссариатым ыгъэунэфыгъ, ащкIэ АР-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ икъулыкъушIэхэр IэпыIэгъу къафэхъугъэх. Ащ дакIоу ныбжьыкIи 104-мэ бэшIагъэу алъэхъух. Адыгеим имуниципальнэ образованиехэм ащыIэ дзэ-врачебнэ комиссиехэм яIофшIэн нахьышIоу зэрэзэхащэрэм, зипсауныгъэ зэщыкъогъэ ыкIи къулыкъум зыщызыдзыерэ ныбжьыкIэхэм япчъагъэ нахь макIэ зэрэхъугъэм А. Санташовым къэзэрэугъоигъэхэм анаIэ тыраригъэдзагъ. Хабзэ зэрэхъугъэу, мы илъэсым игъэтхэ дзэ дэщыгъуи шапхъэхэм адиштэу зэрэзэхащэщтым, пшъэрылъэу къафагъэуцугъэр шIокI имылэу зэрагъэцэкIэщтым къакIигъэтхъыгъ.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэ структурэ зэфэшъхьафхэм ялIыкIохэу нэужым гущыIэр зэратыгъэхэм непэ республикэм идзэ комиссариат Iоф зэрэдашIэрэм, ащ шIуагъэу къытырэм ыкIи тапэкIэ пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэм къатегущыIагъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 2-рэ нэкIубгъор
Къэбар зэфэшъхьафхэр.

Я 3 — 6-рэ нэкIубгъохэр
Къихьащт тхьамафэм ителепрограмм.

Я 7-рэ нэкIубгъор
Хэгъэгу зэошхом хэлэжьэгъэ МэщфэшIу Теуцожь фэгъэхьыгъ.

Зэнэкъокъу зэхащэ

Адыгэ Республикэм и Президент и Указэу N 41-р зытетэу «Журналистикэм ылъэныкъокIэ Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ ишIухьафтын ехьылIагъ» зыфиIоу 2008-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м къыдэкIыгъэм тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ 2015-рэ илъэсым журналистикэм ылъэныкъокIэ ишIухьафтын зыфагъэшъошэщтымкIэ шъхьэихыгъэ зэнэкъокъу зэхащэ.

ШIухьафтыныр лъэныкъуитIу зытелъытэгъэщтыр: гъэзет (журнал) хэутыгъэмрэ (сомэ мин 50), теле-, радиопрограммэмрэ (сомэ мин 50).

Комиссиеу мы IофымкIэ зэхащэрэм 2015-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу шэкIогъум и 1-м нэс журналист IофшIагъэхэмрэ ахэм ягъусэ документхэмрэ ештэх, 2015-рэ илъэсым шэкIогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу и 30-м нэс ахэм ахэплъэ.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырязIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет исайт Адыгэ Республикэм и Президент и Указэу N 41-р зытетэу «Журналистикэм ылъэныкъокIэ Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ ишIухьафтын ехьылIагъ» зыфиIоу 2008-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м къыдэкIыгъэр ижъугъотэщт.

Документхэр зэкIэ Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырязIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу А.В. Лузиным — комиссиеу зэхащагъэм исекретарь — IэкIэжъугъэхьанхэу шъулъэкIыщт.

Адресыр: къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236, каб. N 44-р, тел. **(8772) 52-46-91**, факсыр **(8772) 52-10-16**, mail:komnacO1@ramler. ru.

ЦIыфхэр ригъэблэгъагъэх

Урысые Федерацием и Президент пшъэрылъ къызэрэфишIыгъэм тетэу федеральнэ инспектор шъхьаIэу Адыгэ Республикэм щыIэ ЛIыIужъу Адам къэралыгъом и Пащэ ыцIэкIэ закъыфэзгъэзагъэхэр 2015-рэ илъэсым гъэтхапэм и 19-м Урысые Федерацием и Президент иприемнэу Адыгэ Республикэм щыIэм щыригъэблэгъагъэх.

ЗэIукIэгъум хэлэжьагъэх Адыгэ Республикэм ипрокурорэу Василий Пословскэр, Адыгэ Республикэм чIыпIэ зыгъэIорышIэжьынымкIэ икъулыкъухэм IэнатIэхэр ащызыIыгъхэр, цIыфхэм ялъэIу тхылъхэм яхэплъэнкIэ ыкIи язэшIохынкIэ пшъэдэкIыжь зыхьыхэрэр.

Анахьэу зыгъэгумэкIыхэрэ Iофыгъохэм ащыщхэр: къалэу Мыекъуапэ кIэ анахьыбэу цIыфхэр зыщызэтырихьэхэрэ транспорт къэуцупIэхэр зэтегъэпсыхьэгъэнхэр, Джэджэ районымкIэ къутырэу Тамбовскэм игъогухэр зыпкъ игъэуцожьыгъэнхэмкIэ Iофтхьабзэхэр, Адыгэкъалэ икъокIыпIэ лъэныкъо щыпсэухэрэм электроэнергиер нахь тэрэзэу аIэкIагъэхьаныр, Мыекъопэ районымкIэ псэупIэу Тульскэм фэтэрыбэу зэхэт унэу дэтым Хэгэгу зэошхом сэкъат хэхъухьагъэхэм апае пандус щыгъэпсыгъэныр, Мыекъопэ районымкIэ къутырэу Причтовскэм фельдшермамыку пунктэу щашIыщтым игъэпсын амал зэриIэкIэ нахь агъэпсынкIэныр ыкIи нэмыкIхэр.

Федеральнэ инспектор шъхьаIэу Адыгэ Республикэм щыIэм мы зэIукIэгъум фэхъугъэ кIэуххэмкIэ цIыфхэм ялъэIухэм атегъэпсыхьагъэу Iофтхьабзэхэр зыщызэрахьащтхэ пIалъэхэр ыгъэнэфагъэх, Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лIыкIоу Къыблэ федеральнэ шъолъырым щыIэм Iофтхьабзэхэм зэрэхъухэрэмкIэ тхылъхэр къыIэкIагъэхьанхэу ариIуагъ.

Язэпхыныгъэ агъэпытэщт

Урысыемрэ Тыркуемрэ азыфагу илъ зэпхыныгъэр агъэпытэным, студентхэмкІэ зэхъожьынхэм фэшІ мэфипшІым къыкІоцІ Тыркуем къикІыгъэ лІыкІохэм Урысыем ичІыпІэ зэфэшъхьафхэр къакІухьагъэх. Москва, Санкт-Петербург, Казань ахэр ащыІагъэх. Адыгэ Республикэми мы мафэхэм къэсыгъэх.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх Тыркуем ицІыфхэу ІэкІыб къэралыгъохэм ащыпсэухэрэм ыкІи ЗэІахьыл сообществэм яІофыгъохэм афэгъэзэгъэ гъэІорышІапІэм шІэпІэ шъхьаІэм илІыкІо куп ипащэу Втурал Энгин, мы гъэІорышІапІэм иІофышІэу Джошкун Рамазан, Тыркуем и Генеральнэ консульствэу къалэу Новороссийскэ щыІэм и Вице-консулэу Озкан Буктел. Ахэм аІукІагъэх Урысыем и МИД илІыкІоу Краснодар щыІэм иапэрэ секретарэу Игорь Терзиян, кощын ыкІи зихэку къэзыгъэзэжьыгъэхэм яІофыгъохэмкІэ АР-м и ЛІышъхьэ иупчІэжьэгъоу Барцо Алый, АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет ипащэу Шъхьэлэхъо Аскэр, АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэ игуадзэу Къэрэтэбэнэ Махьмуд, Мыекъуапэ дэт апшъэрэ еджэпІитІумэ ялІыкІохэр.

Іофтхьабзэм ипэублэ Тыркуем къикІыгъэхэм гухэлъэу яІэр къыраІотыкІыгъ. ИлъэситфыкІэ узэкІэІэбэжьмэ Тыркуем ицІыфхэу ІэкІыб къэралхэм ащыпсэухэрэм ыкІи ЗэІахьыл сообществэм яІофыгъохэм афэгъэзэгъэ гъэІорышІапІэр къызэІуахыгъагъ. Анахь Іофыгъо шъхьаІэу ащ ыгъэцакІэрэр ІэкІыб къэралхэм зэпхыныгъэ адыряІэныр, научнэ проектхэр агъэхьазырынхэр, студентхэмкІэ зэхъожьынхэр арых. ИлъэсиплІ хъугъэу ІэкІыбым къикІырэ студентхэм стипендие ятыгъэным яшъыпкъэу пылъых. Мы уахътэм къыкІоцІ бюджет шІыкІэм тетэу Тыркуем щеджэнэу шІоигъоныгъэ зиІэ нэбгырэ мин 82-мэ тхылъхэр къагъэхьыгъэх. Ахэм ащыщэу квотэ къызэратыгъэр нэбгырэ мини 4-р ары. Непэрэ мафэм къэралыгъуи 150-мэ къарыкІыгъэ студентхэр Тыркуем щеджэх.

— Адыгэ Республикэм къикІырэ ныбжьыкІэхэр едгъэджэн амал зэрэтиІэр къышъотІонэу тыкъэкІуагъ. Ащ ишІуагъэкІэ зэпхыныгъэу тиІэр нахь пытэ хъущт. Тыркуемрэ Урысыемрэ азыфагу экономикэмкІэ, политикэмкІэ зэпхыныгъэ илъ, джы гъэсэныгъэм ылъэныкъокІи зэзэгъыныгъэ зэдэтшІынэу тыфай, — къыІуагъ Втурал Энгин.

— Мыекъуапэ дэт апшъэрэ еджэпІитІумэ ІэкІыбым къикІыгъэ студентхэр бэу ащеджэх, ахэм мымакІэу ахэт Тыркуем щыщхэри. Япчъагъэ джыри хахъомэ тигопэщт. Тэ тистудентхэри Тыркуем кІохэмэ, шІуагъэ ащ къызэритыщтым щэч хэлъэп, — хьакІэхэм закъыфигъэзагъ Шъхьэлэхъо Аскэр.

Джащ фэдэу адыгабзэр Тыркуем щызэрагъэшІэным пае зэзэгъыныгъэ зэрэзэдашІыгъэр, илъэситІу хъугъэу Адыгеим икІыгъэ лІыкІохэр Тыркуем дэт университетым зэрэщылажьэхэрэр, ащ нэмыкІэу кІэлэцІыкІухэм урысыбзэр ыкІи адыгабзэр зэрэзэрагъэшІэн алъэкІыщт тхылъхэр къызэрэдагъэкІыгъэхэр комитетым ипащэ къыхигъэщыгъ.

Нэужым Адыгэ къэралыгъо университетым ыкІи Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым япроректорхэм ыкІи ІэкІыб къэралхэм къарыкІыгъэ студентхэм гъэсэныгъэ зыщызэрагъэгъотырэ факультетхэм ядеканхэм гущыІэ аратыгъ. Ахэм къызэраІуагъэмкІэ, ІэкІыбым къикІыгъэ студент 1200-рэ фэдиз непэ Адыгеим щеджэ. Тыркуем иуниверситетхэм зэзэгъыныгъэ адашІымэ, зэпхыныгъэу азыфагу илъыр нахь гъэпытагъэ зэрэхъущтыр къыхагъэщыгъ. Гъэсэныгъэм ылъэныкъокІэ ІофшІакІэу аІэкІэлъымкІэ, амалэу, технологиякІэу щыІэхэмкІэ зэдэгощэнхэ зэралъэкІыщтыр къаІуагъ. Апшъэрэ еджапІэхэм зэзэгъыныгъэу зэдашІыщтым къэблэгъэрэ уахътэм игъэкІотыгъэу тегущыІэщтых.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

ХэкІыпІэу щыІэхэм атегущыІагъэх

Бизнес цІыкІум ыкІи гурытым пылъ предпринимательхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэнымкІэ 2014 — 2018-рэ илъэсхэм ателъытэгъэ программэм Іоф зэришІэрэм зыщытегущыІэгъэхэ зэхэсыгъо Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ джырэблагъэ зэхищагъ.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх министрэм игуадзэу Андрей Беляковыр, предпринимательствэмкІэ министерствэм иотдел ипащэу ХьацІэцІэ Азэмат, общественнэ организациехэм ыкІи банкхэм ялІыкІохэр.

А. Беляковым пэублэ гущыІэ къышІызэ къызэриІуагъэмкІэ, бизнес цІыкІум ыкІи гурытым пылъ предпринимательхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэнымкІэ 2014 — 2018-рэ илъэсхэм ателъытэгъэ программэм къыделъытэ гарантийнэ фондым иІэпыІэгъу. Ау непэ тикъэралыгъо зыхэт кризисыр къызыдэплъытэкІэ, типредпринимательхэм анахыбэм мы шІыкІэр къызыфагъэфедэн амал яІэп. Мы лъэныкъомкІэ банкхэм еплъыкІэу яІэр зэрагъэшІэныр, мы шІыкІэм шІуагъэ къытэу ригъэжьэнымкІэ хэкІыпІэу щыІэхэм зэдяусэныр ыкІи общественнэ организациехэм яшІошІхэм защагъэгъозэныр ары зэхэсыгъом пшъэрылъ шъхьаІэу иІагъэр.

ХьацІэцІэ Азэмат къызэриІуагъэмкІэ, ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ программэм ишІуагъэкІэ ахъщэ чІыфэ банкым къаІызыхы зышІоигъо предпринимательхэм гарантийнэ фондым иІэпыІэгъу къаригъэкІынэу щыт. Ахэм икъу фэдизэу къагъэлъэгъон мылъку ямыІэ зыхъукІэ фондым ишІуагъэ аригъэкІыщт, банкым ыпашъхьэкІэ ар шыхьатэу уцущт. Непэрэ мафэм ехъулІэу мыщ фэдэ зэзэгъыныгъэхэр Мыекъопэ банкым, Новацием ыкІи Росэнергобанкым адашІыгъэх. Ау мы банкхэм ахъщэу аІэкІэлъыр икъурэп, ащ къыхэкІыкІэ япшъэрылъхэр икъу фэдизэу агъэцакІэхэрэп. Ащ къыхэкІыкІэ тапэкІэ Іоф зыдашІэщт банкхэр зэнэкъокъу шІыкІэм тетэу къыхахыхэзэ ашІыщт. Бизнес цІыкІум ыкІи гурытым пылъ цІыфхэм амалэу щыІэмкІэ ІэпыІэгъу афэхъугъэн зэрэфаер, ащ ишІуагъэкІэ экономикэм хэхъоныгъэхэр зэришІыщтхэр А. ХьацІацІэм къыІуагъ.

Нэужым зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэм мы Іофыгъом еплъыкІэу фыряІэхэр къыраІотыкІыгъэх, анахьэу унаІэ зытебгъэтын фэе лъэныкъохэр агъэнэфагъэх.

КІАРЭ Фатим.

Ауасэ къыхэхъощт

Письмэхэмрэ бандерольхэмрэ ябгъэхьынхэмкІэ узышІомыкІын фэе уасэхэр тарифхэмкІэ федеральнэ къулыкъум ыгъэнэфагъэх.

ГущыІэм пае, цІыфхэм арагъэхьырэ зы письмэм ыуасэ соми 2 къыхэхъо. Мэлылъфэгъум къыщегъэжьагъэу ыпэкІэ ттыщтыгъэ сомэ 15-м ычІыпІэкІэ джы сомэ 17 ттын фаеу хъущт. Ау мы уасэм НДС-р къыдыхэлъытагъэп. Ащ къыхэкІыкІэ письмэ къызэрыкІор ябгъэхьыным сомэ 20 фэдиз пэІухьащт. «Заказное письмо» зыфаІорэми ыуасэ къыхэхъощт ыкІи ар сомэ 40-м ехъущт. Осэ гъэнэфагъэ зиІэхэ письмэхэр ябгъэхьынхэмкІэ ахъщэу алъыптын фаеми зыкъиІэтыщт ыкІи ар сомэ 90-м кІэхьащт.

Джащ фэдэу бандерольхэм ауаси зэхапшІэу къыхэхъощт. Ыпэрэ илъэсхэм афэдэу ащ ауасэ зэлъытыгъэщтыр ар зэрэнагъэсырэ шІыкІэр ары: ошъогумкІэ е чІыгумкІэ. Грамми 100 зэрылъ мыщ фэдэ пкъыгъом ыуасэ (НДС-р хэмытэу) сомэ 35-м къыщегъэжьагъэу сомэ 48-м нэсын ылъэкІыщт. Ащ грамм 20-у къехъурэ пэпчъ джыри соми 2 къыхэхъощт. Специалистхэм зэралъытэрэмкІэ, мыщ фэдэ фэІо-фашІэхэм ауасэ къызэрэхэхъуагъэм лъапсэу иІэр инфляцием зыкъызэриІэтыгъэр ары. Ащ дакІоу къэралыгъом ыгъэнэфэгъэ уасэхэм атетэу «Урысыем и Почтэ» ипшъэрылъхэр зэшІуихыщтых, шІуагъэ къытэу иІофшІэн зэригъэцэкІэщтым, чэзыум хэтхэм япчъагъэ нахь макІэ шІыгъэным, почтэм Іутхэм ялэжьапкІэ къэІэтыгъэным апылъыщт.

БлэкІыгъэ тхьамафэм «Урысыем и Почтэ» сервисыкІэ къызэІуихыгъ. Джы уиунэ уимыкІэу, онлайн шІыкІэр къызфэбгъэфедэзэ фэІо-фашІэ пчъагъэмэ ауасэ птын плъэкІыщт. ГущыІэм пае, электроннэ ахъщалъэм ахъщэр ибгъэхьан, псэупІэ-коммунальнэ, къэралыгъо, страховой ыкІи банкхэм яфэІо-фашІэхэм, къэралыгъо пошлинэм, хэбзэІахьхэм, тазырхэм, Интернетым, сотовэ зэпхыныгъэм, нэмыкІхэми апэІухьэрэ ахъщэр зы чІыпІэ уисэу, псынкІэу птын амал щыІэщт. Ащ фэгъэхьыгъэ къэбарыр почтэм икъутамэхэм ащызэжъугъэшІэн шъулъэкІыщт.

Исайт дэгъу дэдэмэ ащыщ

Урысые университетыкІэмрэ тхылъ тедзапІэу «Просвещение» зыфиІорэмрэ УрысыемкІэ анахь еджэпІэ сайт дэгъухэр къыхагъэщыгъэх. Мы мафэхэм ахэм ацІэхэр къараІуагъэх.

ЕджэпІэ сайтхэм язытет, ядэгъугъэ ыуплъэкІугъ Лъэпкъ ушэтэкІо университетэу «Экономикэм иапшъэрэ еджапІ» зыфиІорэм. Мы Іофтхьабзэр 2011-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу зэхащэ.

Мы илъэсым ищылэ мазэ къыщегъэжьагъэу гъэтхапэм нэс сайт 5229-рэ ауплъэкІугъ. Ар процент 63-кІэ гъэрекІо елъытыгъэмэ нахьыб. Джы мы зэнэкъокъум Урысыем исубъект 85-м щыщэу 84-р хэлэжьагъ. Ингуш Республикэ закъор ары зисайтхэр къэзымыгъэлъэгъуагъэр.

Анахь чанэу къахэщыгъэхэр Москва иеджэпІэ сайтхэм яредакторхэмрэ яадминистраторхэмрэ арых. Ахэм къакІэлъэкІох Московскэ хэкур, Санкт-Петербург, Иркутскэ ыкІи Челябинскэ хэкухэр. Ахэм ауж итых Краснодар краир, Ростов, Нижегородскэ, Кемеровскэ, Саратовскэ ыкІи Свердловскэ хэкухэр.

Адыгэ Республикэр сайтищкІэ мы зэнэкъокъум къыщыгъэлъэгъуагъ. Экспертхэм осэшхо фашІыгъ Инэм гурыт еджапІэу N 2-м литературэмкІэ икІэлэегъаджэу Бэла Косырыхинам исайт. Ар дэгъу дэдэу алъытагъ ыкІи балл 25-у къэпхьын плъэкІыщтым щыщэу 21.5-рэ фагъэуцугъ.

Сайт 1119-м ипроцент 21-м оценкэу «дэгъу дэдэ» афагъэуцугъ, процент 37-р «дэгъоу», процент 24-р гурытэу алъытагъэх, 18-р гурыт оценкэм нэсын ылъэкІыгъэп.

ТекIоныгъэр къызыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм ипэгъокI

Заом игъогухэмкIэ

Пэнэжьыкъое кIалэу сержантэу Мэщфэшlу Теуцожь Хьаджмосэ ыкъом Хэгъэгу зэошхор къызежьэгъэ апэрэ мафэхэм къащегъэжьагъэу илъэсиплI имыкъум къыкIоцI заом игъогуонэ хьылъэхэр зэпичынэу, жъалымыгъаби, хьазаби ылъэгъунхэу, апсэ емыблэжьэу хэгъэгум ишъхьафитыныгъэ къэзыухъумагъэхэм, IэкIыб къэралыгъохэм нэмыц-фашистхэр арызыфыжьыгъэхэм адэзэонэу, щыIэныгъэ гъогу гъэшIэгъон къэзыкIугъэхэм а лъэхъаным аIукIэнэу хъугъэ.

Хэгъэгу зэошхор къызежьэм Мэщфэшlу Теуцожь Ижевскэ заводым зыIутыр илъэсим къехъугъагъ. Iашэхэр къызыщыдагъэкIырэ цехым щэлажьэти фронтым ар атIупщы ашIоигъуагъэп, ау ашIокIыгъэп.

Мэщфэшlу Теуцожь ищыIэныгъэ къыхэфэгъэ а илъэс къинхэм афэгъэхьыгъэу мырэущтэу къыIотэжьыщтыгъ: «Смоленскэ фронтым тыкъызащэм лъэс разведчикхэм яротэ сыхагъэхьагъ, ротэм икомандир игуадзэу сагъэнэфагъ. Ащ лъыпытэу «бзэгу» къэтхьынэу тагъэкIуагъ. Пыир тапэкIэ зэрэщыIэр тшIэщтыгъэ, пшъэрылъэу тиIагъэр нэмыцхэм кIуачIэу яIэр, ятIэсхьапIэхэр зэдгъэшIэнхэр, ахэр къытфэзыIотэщт гъэр къэтхьыныр арыгъэ. Фашистхэм зэпыу имыIэу ракетэхэмкIэ шъофыр зэпагъэнэфыщтыгъ. Пыим ищэрыуапIэхэр, чIыпIэу ыIыгъхэр зэмкIэ схемэм, етIанэ картэм арыдгъахьэщтыгъэх. Нэмыцхэм мы чIыпIэм лъэшэу зыщагъэпытэгъагъ. Разведчикхэм якуп, саперищри зэрахэтэу, нэбгырэ 20 хахьэщтыгъэ. Лъэпкъ зэфэшъхьафхэм къахэкIыгъэ, анибжькIи, яшэнкIи зэтекIыщтыгъэ, а дзэкIолIхэр лIыблэнагъэх. Ос куум тыхэлъэу тыцуахъозэ, саперхэм лагъымэхэр зыхаукъэбзыкIыгъэ чIыпIэхэр къызэтынэкIыхи ыпэкIэ тызылъэкIуатэм, пыим идзотитIумэ азыфагу тыдэлъ хъугъэ. Фашистхэр зэпыу имыIэу пулеметкIэ къаощтыгъэх, загъорэ ракетэхэм ямэшIотхъуабзэхэм огур къызэлъагъэнэфыщтыгъ. Пыим ичIытIыр тыкъызэсым, къытфэсакъынхэу разведчики 4 дэхьапIэм къыIутыни, адрэхэр ыпэкIэ тылъыкIотагъэх. ЧIытIырым адрэ икъэгъэзэгъу тынэси, дзотыр къэтыдзыхьагъ. Пчъэр ошIэ-дэмышIэу къызыIусэхым, ащ исыгъэ нэмыцищэу къяхъулIэрэр къызыгурымыIуагъэхэр, къытпэуцужьынэу игъо имыфагъэхэр гъэрэу къэтыубытыгъэх. Ащ лъыпытэу дзотыр къэтыбгыни, тыцуахъозэ тидзэ зыдэщытыгъэ чIыпIэм къыфэтыузэнкIыжьыгъ, чIэнагъэ тимыIэу «бзэгу» къызэрэтыубытыгъэм тыгу къыдищаещтыгъ...»

Апэрэ лъэхъаным Теуцожь разведкэ ежьэн зыхъукIэ бэ ыгу щызэпэкIэкIыщтыгъэр. ЗыгорэкIэ къымыгъэзэжьыкъомэ ыIоти, игупсэхэм письмэ афитхыщтыгъ. Ау тIэкIу-тIэкIузэ къиныгъохэм ясэжьи, щынэ зыфаIорэр ымышIэу ипшъэрылъхэр еIолIэнчъэу ыгъэцакIэ хъугъэ.

Мары ятIокIэнэрэ блырэ разведкэм Теуцожь джыри кIонэу пшъэрылъ къыфашIыгъ. ПсэупIэу Калининым дэжь нэмыцхэм лъэшэу зыщагъэпытэгъагъ. Чэщым разведкэ кIонэу щыт купэу нэбгырэ 20 фэдиз зыхахьэрэр блиндажым къыщызэрэугъойхи, якIэрахъохэмрэ яавтоматхэмрэ язытет ауплъэкIугъ. ЕтIанэ Мэщфэшlур зипэщэ разведчикхэу ос цIынэр зынэгу къыкIиупцIэхэрэр гъэр къахьынэу ежьагъэх. Теуцожь ащ фэгъэхьыгъэу мырэущтэу къыIотэжьыщтыгъ: «ЛъэбэкъуитфыкIэ тпэIудзыгъэу щытыр тлъэгъущтыгъэп. Лъэгуанджэм, загъорэ бгым анэсэу ос куу телъыгъ. Гъогоу тызэрыкIощтыр къэдгъотын фэягъэ. Сэ зы лъэныкъомкIэ сыдэуцохи, разведчикхэр блэзгъэкIыгъэх. Ахэм ащыщ горэм гъогур къызэригъотыгъэр къыIуагъ. Сыхьат фэдизрэ тыкIуагъэу тапэкIэ елкэхэр къэлъэгъуагъэх. Елкэ заулэу къырязгъэупкIыгъэр гъогум тыралъхьи, ос тыратэкъожьыгъ. Бэ темышIэу мотоциклэ къызэрэкIорэр разведчикхэм къалъэгъугъ. Гъогум телъ елкэм пэIуогъэ мотоциклэр къызэпыригъэзагъ...»

Джарэущтэу Мэщфэшlу Теуцожь хэкIыпIэу къыгъотыгъэм ишIуагъэкIэ зы щэ-гыни рамыгъэкIэу осэшхо зиIэ документхэр зыIыгъыгъэ нэмыцищ къаубытын алъэкIыгъ. Джащыгъум сержантэу Мэщфэшlум медалэу «За отвагу» зыфиIорэр къыфагъэшъошэгъагъ.

Хэгъэгу зэошхом илъэхъан къыдэзэогъэ разведчикхэм афэгъэхьыгъэу джыри мыщ фэдэ къэбар Теуцожь къыIотэжьыщтыгъ: «Пыим итIэсхьапIэ къытфэзыIотэщт «бзэгу» къэдгъотын фэягъэ. Дзотым дэсыгъэ нэмыц часовоир уахътэ тешIэ къэс пулеметкIэ къаощтыгъ. Оныр зызэпагъэущтым тежэзэ нэфылъэр къыкIидзэу ригъэжьагъ. Нэмыцхэм благъэу тяпшылIагъэу зытымыгъэхьыеу тыщылъ. Разведчикым щэIагъэ иIэн, ищыкIагъэу зыхъурэм сыхьат пчъагъэрэ зимыгъэхьыеу щылъын фае. Нэфылъэр къызэрэзэкIичырэм гу лъызытэгъэ сержантэу Мэщфэшlум зэрэгузэжъонхэ фаер къыгурыIуи къызщытэджыкIыгъ. Разведчикхэри ащ ыуж къихьагъэх. Нэмыцхэм дзот ашIыгъэ унэу зизакъоу бгышъхьэм тетыр ары ахэр зытебэнэнхэу щытыгъэр. Макъэ пымыIукIэу дэкIояпIэм тетыгъэ часовоир Iуедгъэхи, зы купым дзотыр къыдзыхьагъ, адрэ купыр унапчъэм екIошъылIагъ. Гранатхэр ахэтыдзэми хъущтгъагъэ, ау гъэрхэр тищыкIэгъагъэх. Сэ цIыкIу-цIыкIоу шъэжъыекIэ пчъэдадзэр дэзгъэзи, хьаятэм сихьагъ. Лъэмакъэр зэрэзэхахыгъэр о къашIэ, унэм исхэр часовоим къеджагъэх. ЗэхэмышIыкIынэу зыгорэ къэсыгъумыгъуи, унапчъэр Iуспхъотыгъ. Автоматхэр аIыгъэу сигъусэхэр унэм илъэдагъэх. Чъыехэу нэмыцищ нарэхэм ателъыгъ. Пулеметым дэжь щысэу яплIэнэрэр шъхьаукъэщтыгъ. Ятфэнэрэм щазмэ лъэгур кIиIулIэжьэу щысыгъ. Ар зэу къызщылъэтыгъ, ау автоматэу зэтхъуагъэр сигъусэхэм къыIэкIаутыгъ. ЗыIэхэр тпхыгъэ, зыжэхэр ткудэгъэ нэмыцитфыр такъикъитф нахьыбэ темышIэу ттамэмэ къатетлъхьи, тыкъыздикIыгъэ чIыпIэм къэдгъэзэжьыгъ. Ау тыгъэр къыкъокIэу зэрэригъэжьагъэм, щэ-гынхэр къызэрэттырапхъанкIэщтыгъэм апкъ къикIыкIэ осым тыхэгъолъхьан, мэзахэ охъуфэ зытIэжэн фаеу хъугъэ. Джаущтэу сыхьат 20-рэ тыщылъыгъэти, шхэныри тшIоIофыжьыгъэп, тIэхэми, тлъакъохэми псэ ахэмытыжьы фэдагъ. Мыщ дэжьым тащыщ горэм нэмыцхэм тыкъызэрадзыхьэрэр къыIуагъ. Арыти, разведчикхэм автоматкIэ нэмыцхэм тахаоу тыублагъ. Ежьхэми оныр къыддашIэхыгъ. Джащыгъум сисэмэгу блыпкъ пцэшIуащэкIэ пхыраутыгъагъэми, автоматыр зыIэкIэстIупщыгъагъэп, пыим ыпашъхьэ мэхагъэ къыщызхэзгъэфэгъагъэп. Мэзахэ къызэхъум тыкъэпшызэ, гъэрхэри тигъусэу тыкъыздикIыгъэ чIыпIэм тынэсыжьыгъ. Ащ ыуж мэзитфэ госпиталым къыщысэIэзагъэх...»

Врачхэм Теуцожь разведкэм ыгъэзэжьынэу къызыфамыдэм, разведчик лIыхъужъыр артиллеристэу агъэнафэ. Къыдэзэуагъэхэм ягъусэу Теуцожь Одер апэу зэпырыкIыгъэхэм зэу ащыщыгъ. ЕтIанэ Швибус, Берлин яIухьагъу дэжь щыкIогъэ заохэм ахэлэжьагъ, Берлин дэхьагъэхэм ахэтыгъ. Рейхстагым идэпкъ тыратхагъэхэм яджэзэ, гущыIэхэу «Шэуджэн Алый мыщ щыIагъ» зыфиIохэрэр зытырелъагъом, лъыхъузэ ичIыпIэгъу ащ къыщигъотыгъагъ.

ТекIоныгъэм и Мафэ хагъэунэфыкIы зыхъукIэ Мэщфэшlу Теуцожь медальхэмрэ Хэгъэгу зэошхом иорденэу а 1-рэ степень зиIэмрэ ыбгъэгу къыхилъхьэщтыгъэх. Ар псаугъэмэ, мыгъэ жъоныгъуакIэм и 9-м ыныбжь илъэс 95-рэ хъущтыгъэ. ТекIоныгъэм и Мафэрэ къызыхъугъэ мафэмрэ Теуцожь зэдыхигъэунэфыкIы зыхъукIэ илъфыгъэхэри, ахэм къапыхъожьыгъэхэри Пэнэжьыкъуае къыщызэрэугъоищтыгъэх. Джащыгъум ежь нахь насыпышIо дунаим темытэу къыщыхъущтыгъ.

***БЭРЭТЭРЭ Мура*т.**
Урысыем ижурналистхэм я Союз хэт.

Сурэтым итыр: **Мэщфэшlу Теуцожь.**

ГумэкIыгъохэр

ЗимыIэм сыда ышIэщтыр?

Газ счетчикхэр цIыфхэм япсэупIэхэм арагъэуцонхэ фаеу щытми, ахэр зыгъэуцугъэхэм фэдэ пчъагъэкIэ нахьыб зымыгъэуцугъэхэр. ФэмыехэкIэ арэп, ахъщэр зэрафимыгъэкъурэм пай. ИлъэсыкIэр къимыхьэзэ счетчик уасэмрэ ар зэрагъэуцущтым тефэщтымрэ зэхэтэу сомэ мини 10-м нэсынэу газ хъызмэтшIапIэхэм цIыфхэм къараIощтыгъ, джы уасэр мин 12-м нэсыгъэу къагурагъаIо.

Пенсионерхэм ахъщэ IэпыIэгъоу къаратырэр зыфэдизыр сомэ мини 10 — 12. Къалэм пенсионерыбэ зэрэдэсыр зэкIэми тэшIэ. Мэзэ тхьапшыкIэ сомэ мин 12 зырыз ахэм агъэтIылъыышъущта? Шхынхэм язакъоми, ауасэхэр зынэсыгъэхэр тинэрылъэгъу, щыгъынхэр мыкIэхэми езэгъых. Сыда пенсионерхэм къыхахыщтыр — ягаз счетчикыр ара, хьауми ышхыщтыр къызIэкIигъэхьаныр ара?

2014-рэ илъэсым ыкIэм цIыфхэм къафарагъэхьыгъэгъэ мэкъэгъэIу тхылъхэм арытыгъ счетчикхэр 2015-рэ илъэсым нэс зымыгъэуцухэрэм газ уасэу атырэм къафыхагъэхъонэу. Счетчикхэр зыбгъэуцухэмэ хъущт уахътэр 2016-рэ илъэсым нэс зэкIахьи, Путинми счетчикхэр зы сыхьатым къыкIоцI газ кубометритIум нахьыбэ зымыгъэстырэ унагъохэм ямыщыкIагъэу ылъыти, цIыфхэр гупсэфыжьыгъагъэх.

ЯтIонэрэ мэкъэгъэIухэу псэупIэ зиIэ пстэумэ къалъагъэIэсыгъэхэм джы сомэ мини 5 — 10 тазырэу арагъэтынэу итхагъ. Сыда тазырыр цIыфхэм къызэралэжьыгъэр? Счетчикхэр икIыгъэ илъэсым амыгъэуцушъугъэхэмэ, 2016-м нэс джыри уахътэ щыI. Счетчик уасэ зимыIэм тазыр тыралъхьа, ытышъущта ар?

Пстэумэ зэдырягумэкIыгъу

ЦIыфхэр сыдигъуи хабзэм готых, ащ къышIырэ унашъохэр агъэцакIэхэу хабзэ. Счетчик уиунэ итэу, ащ къыридзэрэ кубометрэ пчъагъэм тефэрэр птымэ зэрэнахьышIур цIыфхэми къагурэIо. Амал зэрямыIэр ары къэзыгъанэхэрэр.

ГумэкIыгъо хадзагъэхэу ахэр администрациехэм, прокуратурэм матхэх ыкIи макIох. БэмышIэу республикэм ыкIи къалэм япрокурорхэр зыхэлэжьэгъэ «прямой линием» къыщаIэтыгъэ Iофыгъохэм газ счетчикхэм ягъэуцуни ахэтыгъ. ЦIыфхэм тэрэзэу мы IофымкIэ къадэзекIохэмэ ашIэ ашIоигъу. Джэуап тэрэз лъэхъух.

Путиным унэ зэтетхэм ачIэс цIыфхэм газыр бэу зэрамыгъэфедэрэм къыхэкIэу газ счетчикхэр агъэуцунхэр имыщыкIагъэу къыIогъагъ. Джы чIыпIэ «унэшъошIхэм», ащ фэдэу тиIэр бэ, хэти зыщыпащэм ежь зыфэе унашъор «щегъэуцу», газкIэ зэрэпщэрыхьэхэрэ хьакухэмрэ псыр къэзыгъэфэбэрэ колонкэхэмрэ приборитIукIэ макIошъ, зэкIэми счетчикхэр агъэуцунхэ фаеу къырагъэкIы.

В. Путиным ышIыгъэ унашъом хэта адэ къыхиубытэрэр? ПхъэкIэ зихьакухэр зыгъэплъырэ закъохэр ара? Арэущтэу ежьыми ылъытэщтыгъэмэ, унэ зэтетхэм ащыпсэухэрэр шъхьафэу къыхимыгъэщынгъэхэу къытшIошIы. Сыда пIомэ газ кубометри 2-р зэрэбэр ыкIи ащ фэдиз сыхьат пэпчъ цIыфхэм зэрамыгъэстышъущтыр ащ игущыIэхэм къахигъэщыгъагъ.

Мэфэ псэум газ кубометри 2 зымыгъэстырэ цIыфхэри щыIэх. Колонкэ яIэми, зымыгъэфедэшъухэрэри джащ фэдэх. Колонкэм газкIэ Iоф ешIэ, ау псэу ыгъэфэбэщтыр къыIэкIахьэрэп — бэрэ къалэм псыр макIэу къатIупщэу къыщыхэкIы. Колонкэр зыгъэфедэнэу мыхъухэрэм къафанэрэр узэрыпщэрыхьэрэ хьаку закъор ары. Хьакум зы сыхьатым къыкIоцI газэу ыгъэстырэр къызэралъытэрэр кубометрэ 1,02-рэ (конфорки 4 зиIэхэм), конфорки 2 — 3-мэ — нахь мэкIэжь.

Хэт ыIорэр ара джы цIыфхэм къыхахыщтыри, ашIошъ хъущтыри?

Унашъохэм арытхагъ

Федеральнэ законхэм зэхъокIыныгъэу ыкIи хэгъэхъоныгъэу афашIыгъэхэм джыри зэ къафэдгъэзэжьын.

2014-рэ илъэсым ыкIэм, тыгъэгъазэм и 29-м Президентыр зыкIэтхэжьыгъэ я 466-рэ Федеральнэ законэу «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Российской Федерации и признании утратившими силу некоторых законодательных актов Российской Федерации в связи с принятием Федерального закона «Об электроэнергетике» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» зыфиIорэми къыщеIо «Об электроэнергетике» зыфиIорэ законым ия 13-рэ статья иа 1-рэ Iахь мыщ фэдэ гущыIэхэр хэтхэгъэнхэу «...е газэу агъэстырэр кубометри 2-м нахь макIэ зыхъукIэ» газ счетчикхэр амыгъэуцунхэу.

УкIэупчIэжьынэу ыкIи ушIокIынэу щымытэу газ счетчикхэр зымыгъэуцумэ мыхъущтхэри щыIэх, ахэр зипсэупIэхэр газкIэ зыгъэфабэхэрэр ары.

ЗэбгъэшIэн фаехэр

Газ счетчикыр зиунэ изыгъэуцонэу изыхъухьагъэхэм ашIэн фаер бэ. Хэти зэригъэшIэн фаехэм ащыщых счетчикэу уищыкIагъэм имодель зыфэдэр, газэу приборым ыгъэстырэр зыфэдизыр, къызыдагъэкIыгъэр, ар уипсэупIэ иинагъэ тегъэпсыхьагъэмэ, нэмыкIхэри. Ахэр умышIэхэмэ, счетчикэу уимыщыкIагъэм фэдэ къыуащэни алъэкIыщт. Джащ фэдэу техническэ документациеу приборым игъусэми итхагъэхэр зэкIэми къагурыIохэрэп. ЦIыфхэмкIэ къин ахэр зэхафынхэр. КъязыIон, къагурызгъэIон щыIэп.

Газ счетчикхэм ягъэуцун ыкIи ахэр зыгъэуцун фаехэри, зымыгъэуцумэ хъущтхэри прокуратурэм зэхифынхэу цIыфхэр къыгъэгугъагъэхэшъ, кIэухэу афэхъурэм тежэщт. Iофыгъом изэшIохын зэрэкIорэм тылъыплъэщт.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

ТАРИХЪЫМРЭ ЩЫIЭНЫГЪЭМРЭ

Шъукъеблагъэх шIыхьафым, чъыгхэр дгъэтIысхьащтых

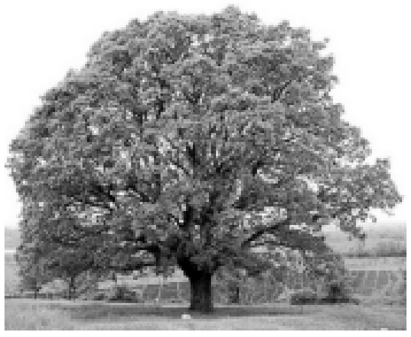

Гъэтхэпэ мазэм и 28-м чъыгхэм ягъэтIысхьанкIэ Мыекъуапэ шIыхьаф щыкIощт. Чъыгхэм ягъэтIысхьан имазэ республикэм зэрэщыкIорэм, ТекIоныгъэм ия 70-рэ илъэсрэ Кавказ заор заухыгъэр илъэси 150-рэ зэрэхъугъэмрэ Iофтхьабзэр афэгъэхьыгъ.

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэр» шIыхьафым кIэщакIо фэхъугъ. Чъыгэе цIыкIу 220-рэ шэмбэт мафэм агъэтIысхьащт. Тарихъыр нахьышIоу тшIэнымкIэ, яхэгъэгу шIу альэгъоу ныбжьыкIэхэр пIугъэнхэмкIэ Адыгэ Хасэм ригъэжьэгъэ Iофым мэхьанэ ин етэты.

— Хэгъэгу зэошхом сятэшэу Индрыс хэлэжьагъ. Керчь къыухъумэзэ фэхьыгъэ, — къеIуатэ Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу Пэрэныкъо Чэтибэ. — Индрыс 1941-рэ илъэсым ГИТИС-р Москва къыщиухыгъ, театрэм Iоф щишIэ шIоигъуагъ, ау фашистхэр тихэгъэгу къызытебанэхэм, мамыр сэнэхьатэу къыхихыгъэр зэблихъуи, Iашэр ыIыгъэу пыйхэм апэуцужьыгъ.

Пэрэныкъо Чэтибэ ятэу Даутэ Севастополь щызаозэ хэгъэгум ыпсэ фитыгъ. Заом икIэлэцIыкIоу Ч. Пэрэныкъом къызэриIотэжьырэмкIэ, янагъо хьазабым хэтэу илъэсхэр зэпичыгъэх. Къырым къаухъумэзэ иIахьылхэр зэрэфэхыгъэхэм Чэтибэ непэ къытегущыIэ зыхъукIэ, Украинэм бырсырэу къитэджагъэм зэригъэгумэкIырэр къыхегъэщы. Чъыгаехэр Мыекъуапэ щагъэтIысхьанхэу Адыгэ Хасэр зэрэфежьагъэр Iофыгъо дэгъукIэ елъытэ.

ГушIуагъор, гукъаор

— Къиныр зэдэтIэтэу тесагъ, — къытиIуагъ Адыгэ Хасэм и Совет хэтэу МэщфэшIу Нэджэдэт. — Хэгъэгу зэошхом утегущыIэ зыхъукIэ, цIыфыбэ зэрэхэкIодагъэр апэу къыхэбгъэщын фае. Сэ Тыркуем сикъыщыхъугъ. Хэгъэгу зэошхом итарихъ дэгъоу сшIэщтыгъэу слъытэрэп. Советскэ дзэкIолIхэм лIыгъэу зэрахьагъэр, зы ным къылъфыгъэхэм фэдэу пыйхэм зэрязэуагъэхэр икъоу къытфаIуатэщтыгъэп. Хэкужъым къызысэгъэзэжьым, Iофхэм язытет нахьышIоу къызгурыIуагъ. ГушIуагъор зэдэгощынымкIэ ТекIоныгъэм ия 70-рэ илъэс IофшIэгъэ дэгъу пэдгъохэу сэлъытэ. Чъыгаехэр Мыекъуапэ зыщыдгъэтIысхьэхэкIэ, а чIыпIэр цIыфхэм якIуапIэ хъущт.

— Урысыем, IэкIыб хэгъэгухэм ащыкIорэ зэнэкъокъухэм тиспортсменхэр ахэлажьэх, — еIо Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хьот Юныс. — Тыдэ тыкIуагъэми, тилъэпкъ, тиреспубликэ дахэкIэ ацIэ рядгъэIоным тыпылъ. Адыгэхэм ятарихъ, тилъэпкъ итэкъухьагъэу дунаим щыпсэуныр къызыхэкIыгъэм къакIэупчIэхэу бэрэ къыхэкIы. Адыгэмэ гъогоу къакIугъэр нахь дэгъоу дунаим щашIэнымкIэ шIыхьафым шIуагъэ нэмыкI къызыдимыхьыщтэу тэлъытэ.

— Израиль сикъыщыхъугъ, США-м илъэсыбэрэ сыщыпсэугъ, — зэдэгущыIэгъур лъегъэкIуатэ бизнесым пыщэгъэ Нэпсэу Нихьад. — Шэмбэтым щыIэщт шIыхьафым сигуапэу сыхэлэжьэщт. Зэкъошныгъэр зыгъэпытэрэ Iофыгъоу ар сэлъытэ. ЧIыпIэр зыгъэпсэфыпIэ, цIыф зэлукIапIэ хъущт.

Адыгэ Хасэм итхьаматэ игуадзэу Къуижъ Къэплъанэ зэрилъытэрэмкIэ, шIыхьафыр цIыфхэм бэрэ агу къэкIыжьыщт. Тарихъым шъхьэихыгъэу тытегущыIэзэ, лъэпкъ шIэжьым зыкъедгъэIэтын фае. Украинэм зэо-банэу къитэджагъэм гумэкIыгъо нэмыкI къызыдахьырэп. Тэ тызыфаер рэхьатныгъ, мамыр псэукIэ дах.

Культурэм, спортым апыщагъэхэр, Iофшiэным ветеранхэр, ныбжьыкIэхэр шIыхьафым хэлэжьэщтых.

Шэмбэт пчэдыжьым сыхьатыр 10-м Адыгэ Хасэм дэжь щызэрэугъоищтых. ЗэхэщакIо купым хэтхэм къызэрэтаIуагъэу, IофшIэным фытегъэпсыхьагъэхэу зэкIэми зыкъафэпэщт, къазгъырхэр къызыдаштэхэмэ нахьышIу.

Адыгэ Республикэм шы спортымкIэ икIэлэцIыкIу-ныбжьыкIэ спорт еджапIэ пэмычыжьэу чъыгхэр шъоф зэикIым щагъэтIысхьащтых. Апшеронскэ екIурэ гъогум ыбгъукIэ шъофыр къыщэлъагъо.

Шъукъеблагъэх шIыхьафым. Чъыгхэр зыщагъэтIысхьащт чIыпIэр илъэс заулэкIэ дахэ хъущт. Адыгэхэр лIыгъэ зыхэлъ лъэпкъэу, къиным пэшIуекIонхэ ыкIи гушIуагъор зэдагощын алъэкIэу егъашIи дунаим тетыщтых.

ВОЛЕЙБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЭУ «Б»-р

Гъэтхапэм и 30-м аублэщт

Урысыем волейболымкIэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ хъулъфыгъэ командэхэу апшъэрэ купэу «Б»-м хэтхэм кIэух ешIэгъухэр яIэщтых. Я 7 — 10-рэ чIыпIэхэм афэбанэхэрэр гъэтхапэм и 30-м Мыекъуапэ щызэIукIэщтых.

«Феникс» Смоленск, «Искра» Одинцово, «Ростов-Волей» Ростов-на-Дону, «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ. ЗыцIэ къетIогъэ командэхэр тIорытIо Мыекъуапэ щызэдешIэщтых. Мэлылъфэгъу мазэм и 5-м нэс зэнэкъокъур тикъалэ щыкIощт.

«Динамо-МГТУ-м» итренер шъхьаIэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм къызэрэтиIуагъэу, тиспортсменхэр я 7-рэ чIыпIэм фэбэнэщтых. Командэм икапитанэу Кьошк Руслъан зэIукIэгъухэм зафигъэхьазырзэ гущыIэгъу тыфэхъугъ. ТиешIакIохэм гуетыныгъэу ахэлъыр зэнэкъокъум къыщагъэлъэгъон ямурад.

ЧIыпIэхэр

Ящэнэрэ къекIокIыгъор Мыекъуапэ щырагъэжьэным ыпэкIэ командэхэр чIыпIэу зыдэщытхэмрэ очко пчъагъэу яIэмрэ зэтэгъапшэх.

1. «Динамо-МГТУ» — 14
2. «Феникс» — 11
3. «Искра» — 10
4. «Ростов-Волей» — 1.

ЕшIэгъухэу Мыекъуапэ щыкIощтхэр мафэ къэс сыхьатыр 17-м ыкIи 19-м яIэщтых. Адыгеим испортсменхэм яешIэгъухэр сыхьатыр 19-м аублэщтых. Мэлылъфэгъу мазэм и 2-м командэхэм загъэпсэфыщт. Адыгеим ичIыпIэ дахэхэр спортсменхэм арагъэлъэгъущтых.

— Iэгуаор сIэкIэпхыгъэми чыжьэу узгъэкIотэщтэп, — еIо футбол ешIэрэ ухъумакIоу шапхъэр зыукъуагъэм.

Сурэтыр Мыекъуапэ щыкIогъэ зэнэкъокъум къыщытетхыгъ.

ТЕМЫР КАВКАЗЫМ И КУБОК

ЯтIонэрэ хъугъэх

Темыр Кавказым иапшъэрэ еджапIэхэм волейболымкIэ я Кубок къыдэхыгъэнымкIэ ешIэгъухэр Махачкала щызэхащагъэх. Налщык, Пятигорскэ, Мыекъуапэ, Махачкала ястудентхэр зэнэкъокъугъэх.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым щеджэхэрэр Налщыкрэ Пятигорскэрэ якомандэхэм 3:0-у атекIуагъэх. Кубокым икъыдэхын фэгъэхьыгъэ кIэух ешIэгъум Мыекъуапэрэ Махачкаларэ яспортсменхэр щызэIукIагъэх. Пчъагъэр 3:2-у Махачкала иешIакIохэм текIоныгъэр къыдахи, Кубокыр афагъэшъошагъ. Адыгеим иIыкIохэм ятIонэрэ чIыпIэр къахьыгъ.

Нэкlубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ Iофхэмкlэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакцием зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4030
Индексхэр 52161 52162
Зак. 598

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр
МэщлIэкъо Саид

Редактор шъхьаIэм игуадзэр — пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
Хъурмэ Хъусен